

N:o 88.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 8 maj 1894.
— — — — Andra — — 8 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af väckt motion
angående viss ändring i förordningen om utvidgad nä-
ringsfrihet den 18 juni 1864.*

(Lagutskottets utlåtande N:o 36.)

Till Konungen.

I en inom Riksdagens Andra Kammare väckt motion har af flera representanter från de norra länen erinrats, hurusom hos befolkningen i lappmarkerna på senare tid flerstädes yppats försök att kringgå de i kongl. brefven den 29 november 1839 och den 15 december 1848 meddelade föreskrifter om förbud för införsel och försäljning i lappmarkerna af vissa spritdrycker. Vanligen skedde detta genom anskaffandet af ett tekniskt fabrikat af parfymer eller s. k. eau de cologne, hvilket fabrikat innehölle en alkoholhalt från 40 till 62 procent och endast en obetydlig del af väluktande tillsatser.

Sedan denna vätska blifvit upphettad för att få nämnda för smaken obehagliga tillsatser aflägsnade, förtärdes återstoden såsom bränvin. Genom vätskans starka alkoholhalt och förmodligen äfven i följd af att berörda för helsan skadliga tillsatser icke kunde helt och hållet undanröjas, blefve de,

som förtärde dylik vätska, i allmänhet i hög grad öfverlastade och under flera dagar besvärade af illamående. Att betänkliga oordningar under sådana förhållanden skulle uppkomma vore lika naturligt som att den samvetsgranne åklagaren skulle söka vidtaga åtgärder för att stäfja ett slikt ofog.

Åtskilliga socknar inom Vesterbottens län hade äfven genom beslut å vederbörande kommunalstämmor jemte vitsordande af det missbruk, som uti förevarande fall egde rum, i det att eau de cologne nästan uteslutande köptes och förtärdes såsom rusdryck och att i de flesta fall personer, som anträffades såsom öfverlastade, blifvit berusade genom förtärande af dylik vara, velat genom motionärerne fästa Riksdagens uppmärksamhet på de beklagliga förhållanden, som i ty fall egde rum inom lappmarken, samt söka vidtaga åtgärder för hämmande af ett ofog, som, derest det finge opåtaladt fortgå, tvifvels utan komme att betänkligt inverka på sedlighet och god ordning inom orten, äfvensom motverka ortens höjande i ekonomiskt hauseende.

Jemväl vederbörande åklagare hade gjort framställning i enahanda syfte som kommunerna. Sålunda hade, bland annat, framhållits, hurusom samvetslöse landthandlande till hvarje större kyrkohelg anskaffat och tillhållit allmänheten större eller mindre partier parfymradt bränvin eller sprit; att denna rörelse allt mer och mer gripit omkring sig, såsom exempel hvarpå anförts, att bland den ringa mängd folk, som besökte Sorsele sockens kyrkostad, en enda handlande kunde på en afton afyttra från 200 till 300 st. buteljer om $\frac{1}{3}$ liters rymd, samt att, då denna vätska vanligen innehölle en alkoholhalt af mer än 61 procent, de personer, som häraf berusade sig, blifvit särdeles vilda och oregerliga.

Det öfverklagade missbruket förekomme för öfrigt ej blott inom lappmarkerna i Norrbottens och Vesterbottens län, utan äfven inom andra delar af Norrland.

Då rättigheten att försälja spirituösa drycker samt öl och vin vore medgifven endast efter vederbörandes hörande och en i sina detaljer bestämd ordning, men för rättigheten att försälja tekniska fabrikat, innehållande sprit, någon annan åtgärd icke behöfde vidtagas än de, som omförmäldes i förordningen angående utvidgad näringsfrihet den 18 juni 1864, syntes skäl förefinnas att för undanrödjande af det påpekade missbruket tillerkänna kommunerna enahanda rätt att stäfja oordningar, som vore medgifven i 14 § i förordningen angående försäljning af vin, maltdrycker m. m. den 24 oktober 1885 samt 35 § i förordningen angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker den 31 oktober 1891.

Den bästa utvägen för uppnående af det åsyftade målet syntes vara att söka få i näringsfrihetsförordningen införd någon föreskrift af enahanda art, som återfunnes i förenämnda båda förordningar, och har framställning följaktligen gjorts om vidtagande af en dylik åtgärd.

Af åtskilliga ärendet rörande handlingar, som stälts till Riksdagens förfogande, har Riksdagen inhemtat, att socknemännen inom tretton kommuner äfvensom sex länsmän i nämnda län samt tre länsmän från Jemtlands län enstämmigt vitsordat, att ett tekniskt fabrikat, som vid undersökning befunnits innehålla 48 volymprocent alkohol och derutöfver, under benämning af eau de cologne derstädes allmänt användes såsom rusdryck, samt kraftigt betonat nödvändigheten af lagstiftningsåtgärder i syfte att hämma detta onda.

Med afseende å de för allmän ordning och sedlighet menliga följder, som handeln med tekniska fabrikat, innehållande sprit, visat sig medföra särskildt inom de norra delarne af vårt land, finner Riksdagen lagstiftningsåtgärder i syfte att motarbeta det nu rådande missbruket af dylika vätskor synnerligen önskvärda och af verkligt behof påkallade. Om än den utväg, som i ofvan berörda framställning anvisats, kan synas väl värd att beaktas, föreställer sig Riksdagen, att tilläfventyrs äfven andra sätt för ordnandet af denna fråga kunna gifvas, och att sålunda det afsedda önskningsmålet bäst främjas derigenom, att Eders Kongl. Maj:t, efter föregången fullständig utredning af frågan, ville pröfva i hvilken rigtning en lagstiftning i ämnet bör gå; och föranledes Riksdagen för den skull, under åberopande af hvad här ofvan blifvit anfördt, hemställa, att Eders Kongl. Maj:t ville låta utreda på hvad sätt försäljning af tekniska fabrikat, som innehålla sprit, må, der sådan försäljning visar sig medföra oordningar, kunna inskränkas eller förbjudas samt, derest förhållandena skulle dertill föranleda, låta utarbeta och för Riksdagen framlägga förslag till för sådant ändamål erforderlig ändring i gällande lagstiftning.

Stockholm den 8 maj 1894.

Med undersåtlig vördnad.
